

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
Scriorii nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERTE
se primește la Administrație în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emric Lescer,
Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapest: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERTIUNILOR: o serie
garmonon pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifă
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

Brașov, Joi 27 Noemvrie (10 Decembrie).

1903.

Ceva despre politica Sașilor.

Schimbarea de front, ce au făcut-o din nou deputații dietali sași înrolându-se în sărurile partidului guvernamental maghiar, — și acăsta tocmai în nisice momente, când ministrul președinte Tisza negocia cu șeful partidului independent cum să încheie pactul, relativ la desarmarea obstrucției, pe spinarea naționalităților nemaghiare, prin urmare și pe a Sașilor ardeleni, — ne-a indemnănat și pe noi cei dela „Gazetă“ să ne dăm părerea și să constatăm faptele.

N'a fost de lipsă să desfășurăm nu scim ce aparat de argumentație spre a convinge pe cetorii noștri despre adevărata natură a pasului întreprins de politica săsescă — căci deputații amintiți au procedat amersurat hotărâri comitetului central al partidului poporul săsesc. Am făcut istoricul acestei politice oportuniste de flucs și reflucs, de intrare și de ieșire din templul slujitorilor puterii de stat și, fără de a ne veni în minte măcar a le da vr'un sfat necerut său chiar a ținé vr'o lectiune conducătorilor actuali ai Sașilor, am crezut că vom ilustra mai nemerit părerea noastră despre efectul, ce l'a produs imigratiunea săsescă în „clubul Lloyd“, decă vom ținé sămă de răsunetul ce l'a avut hotărârea dela Sibiu în sinul publicului mare săsesc însuși. Am citat decă ceea-ce s'a scris în „Kronstädter Ztg.“ de aici cu privire la acăsta și am afirmat, că după totă semnale majoritatea poporului săsesc nu aderă la pasul întreprins de deputații săi.

Folia sibiiană „Sieb. d. Tageblatt“ trecând în revistă ceea-ce au scris diarele române de la noi asupra întrării Sașilor în partidul lui Tisza, constată, că pe când „Trib. Pop.“ și „Telegraful Român“ consimt cu pasul deputaților săi, „Gazeta“, or-

ganul nostru, singură îl desaproba. De aceea organul săsesc sibiian pare a ne lua în nume de rēu, că cu ajutorul chiar a unor citate din fōia săsescă brașovénă, am fi incercat a documenta, că însă-șă partecea cea mai mare dintre Sași nu sunt mulțumiți eu politica oficială, — hiper-precaută a conducerei lor actuale.

„Sieb. d. Tageblatt“ ar fi făcut mai bine, credem, decă nu s'ar fi grăbit aşa de mult a rectifica părea noastră, cum că partecea cea mai mare dintre Sași „neoficioș“ nu aderă la noua direcție politică. Atunci n'ar fi avut neplăcerea, ca ea însă-șă să constate într'un raport despre o întrunire săsescă din Brașov luat din „Kronst. Ztg.“, că în acăsta adunare, ținută la „Gewerbeverein“, la care au luat parte vre-o sută de cetăteni sași din Brașov și jur, mai mult ca jumătate din cei prezenti nu au aprobat motivele desfășurate de deputatul Lurtz pentru justificarea întrării în partidul guvernului.

Dér, repetăm, nu voim să ne amestecăm în trebile compatriotilor noștri sași. Cum își vor săra, aşa vor mânca. Noi am exprimat totdeauna față cu ei numai dorința ce credem a fi îndreptățită, ca atitudinea lor politică să nu fie prejudiciosa și stricăcioasa causei generale a naționalităților. Sașii însăși și amicii lor o spun, că de la o astfel de politică nu se poate aștepta nici un bine pentru poporul lor. Cum s'ar putea dér ca ea să folosescă cauza generale?

Profesorul german P. Samassa dice în „Deutsche Wochenschrift“, că Sașii mai au încă ceva de pierdut, autonomia bisericei lor, de care sunt legate și școalele săsesci și că ei ar trebui să vadă, că și în viitor politica de naționalitate va rămâne

câmpul cel larg, pe care guvernul va plăti cu compensaționă partidului independent, și că Tisza nu se va retrage dela astfel de compensaționă. Densul crede, că viitorul Sașilor e intemeiat pe deșteptarea Germanilor din Ungaria și pe o conlucrare tactică istetă cu celealte naționalități.

E cu neputință însă a se lucra în direcția aceasta stând cu mâinile legate în clubul partidului guvernamental, care e dușman mare atât solidarității dintre Germani, cât și aceleia dintre naționalități. Nu poate decă tactica actuală politică a Sașilor decă să strice deopotrivă cauza lor și a naționalităților.

Deputatul Dr. Lurtz să fi spus, se dice, în întrunirea de Dumineacă Sașilor celor nemulțumiți, unele și altele, cari i-ar fi mai liniștit.

Care va fi sémbolele acestei taine, menite a acoperi pasul recent al deputaților sași, nu putem sci. Dér ni se pare, că taină aşa de mare se face cu asigurările și garanțiile date de contele Tisza Sașilor, numai pentru că de fapt asemenei garanții nu există, deși promisiuni gole li-se vor fi făcut destule, după praxa probată și după obiceiul tării.

Cine a rămas biruitor? Diarul german „Ostdeutsche Rundschau“ scriind despre luptele dintre Tisza și Kossuth susține, că nici unul, nici altul n'a rămas biruitor, ci ideile lui Apponyi, care este mult mai popular în Ungaria, decăt Kossuth și ale căror idei au biruit acuma.

Diarul „Reichswehr“ scriind despre Tisza, constată, că mult buciumata „mână de fer“ s'a dovedit, că e numai de hârtie. În cursul desbaterilor, Tisza s'a dovedit slab și inconsequent.

Tisza la — Viena. În cercurile politice din Budapesta s'a răspândit svatul, că contele Tisza e citat la Viena. Călă-

toria acăsta se aduce în legătură cu declarația ce a făcut o Tisza, că în Ungaria tōte drepturile emaneză de la „voița naționale“. În Viena a produs mare suprindere declarația acăsta, care stă în contradicție cu punctul 8 din cunoscutul program militar al partidului liberal.

Falimentul păcii.

Sub titlul acesta „Alkotmány“ de la 8 Decembrie publică un remarcabil articol asupra situației, după desarmarea unei însemnate părți a kossuthiștilor.

„Alkotmány“ relevă, că diarul „răsboinilor“ („Függ. Magyarország“) serie, că discuția militară s'a deschis din nou. În ședința de Luni un singur orator a vorbit, și mai sunt înscrise la cuvînt 18 la desbaterea generală asupra contingentului de recruți. Urmăză apoi discursurile de încheiere. Din provincie sosesc voici de protestare contra desarmării. La Kecskemét Lengyel Zoltan a fost silit să proclame din nou lupta, decă este o căt de mică speranță de isbândă. Astfel de speranțe sunt, deoarece pactul contelui Tisza are două greșeli cardinale. Prima greșală e, că declarăția lui relativă la drepturile majestate, nu se unesc cu ordinul din Chlopy. A doua greșală e, că Tisza n'a băgat de sémă, că numai cu Francisc Kossuth s'a impăcat și că în parlamentul maghiar mai sunt și alti omeni afară de Kossuth.

Ce privesc prima greșală, diarele vieneze nu-și tănuiesc îngrijirile, ci declară direct, că enunțările contelui Tisza, ce le-a făcut în cameră de dragul păcii, au făcut o spătură în comununa armatei. După „Neue freie Presse“, deși de formă mai rămâne încă după împăcare comununa armatei, totuși concepția maghiară asupra drepturilor majestate a tras linia, la care se va întembla separarea în două a armatei. După părerea diarului „Zeit“, prin pactul dintre Tisza și Kossuth i-să dat lui Koerber o strănică lovitură. Teoria acestuia a fost aruncată cu piciorul sub masă.

FOILETONUL „GAZ. TRANS..“

Ancora și crucea.

O întâmplare adevărată de Ulr. Myers.

Personele, cari așteptau în antisamăbra directorului de poliție din Berlin, erau tōte ascultate. Mai rămăsese una. Acăsta era o fată cam de vr'o două-deci de ani, după esteriorul ei judecându-o, vr'o cusoare său modistă.

In sfîrșit și veni și ei rândul.

„D-vóstră sunteți Ida Springer“, disse directorul, „și dorîș să vorbiți cu mine? Ce aveți a-mi comunică?“

Ida Springer se uită întâi cam sfîiosă în jurul său, apoi răspunse: „Vă rog să nu fie cu supărare, d-le director, dăr mama m'a trimis să viu la D-vóstră. Logodnicul meu a dispărut de opt dile“.

„Draga mea“, răspunse directorul zimbind, „cu asemenea lucruri noi nu ne putem ocupa. Décă am umbla noi după toti logodnicii, cari dispar subit, am avé forte mult de lucru. Numai décă vr'un logodnic a înșelat pe logodnica sa cu bani său lucruri prețioase, putem să ne

amestecăm, inimile înșelate însă nu cad în sfera noastră de activitate“.

Fata înțelese ironia și se făcu roșie ca para focului.

„El a dispărut de opt dile“, bâlbâl dânsa. „Mama dice, că i-s'a întemplat vr'un accident. Peste o săptămână era să ne cununăm și noi pregătesem totul“.

Directorul de poliție dădu din umeri. „Asta se întemplă fără des, draga mea. Omenii își trag sămă adesea în ultimul moment înaintea cununiei, și spală putina. Acăsta, firesce, este ceva neplăcut pentru miresele înșelate, noi însă nu putem face nimică. Atî dat pote mirelui ceva bană, pentru cumpărare de mobilă său trusou?“

„Da, el luase căteva sute de mărci din economiile mele, spre a face cumpărătură, și de atunci n'a mai venit“.

„Asta-i alt-ceva. Décă logodnicul v'a înșelat de bani, atunci datoria noastră e să-l căutăm și să-l predăm justiției!“

„Nu, nu, n'am venit cu acest gând aici“, răspunse tinera fată. „Nu putem crede, că a fugit, ori că ne-a părăsit dinadins. Trebuie, că i-s'a întemplat vr'un accident“.

„Ce sumă era, pe care a luat-o cu sine?“

„Două sute de mărci; n'au vrut să-mi libereze mai mult de-odată la cassa de economii. Restul de patru sute de mărci l'am ridicat numai eri, și era să-i dau și suma acăsta lui Fritz, el însă n'a mai venit s'o ia“.

„Curios lucru. Décă logodnicul ar fi un șarlatan, atunci ar fi luat și cele patru sute de mărci și numai după aceea ar fi dispărut. Cum se numește logodnicul?“

„Fritz Reichel. Étă fotografia lui“.

Ida scose din geantă o fotografie-cabinet, reprezentând bustul unui tiner cu o fisionomie frumosă și interesantă.

Directorul aruncă o privire fugitivă asupra fotografiei, apoi apăsa pe un buton de fildeș, ce se afla pe masă. Immediat intră în bioul directorului un funcționar îmbrăcat în civil, cătră care directorul dise: „Conduceti fata acăsta la comisarul Winter“.

Peste căteva minute Ida Springer se află într'o odaie mare în fața comisarului Winter. Acesta ascultă linistit povestirea fetei, cu tōte că era cam prolixă și luă la sfîrșit în primire fotografia lo-

godnicului percut. Aruncă o privire fugitivă asupra ei și era să o pună la oparte. De-odată însă o apropiă din nou de ochi și se uită cu atenție la ea. El scose din saltar o lupă și esamină fără minute fotografia.

„Va să dică acesta-i logodnicul d-vóstră?“ disse comisarul. „De când îl cunoșceti?“

„Cam de-o jumătate de an“.

„Să de când sunteți logodnit?“

„De patru săptămâni“.

„Atî făcut cunoștință din întemplantare cu logodnicul?“

„Da. Mama e văduvă. Am fost ieră trecută la o petrecere familiară, unde ne-am întîlnit cu tinerul. A două zi ne făcu o vizită și nu peste mult mă ceru. Nu-l iubiam, dăr nici nu-mi era urit. Mama însă dicea, că ar fi o bună partidă pentru mine. E mechanic și are pânea asigurată. În ziua de astăzi o făță trebuie să se simtă fericită, decă cine-va o cere de nevastă, și prin urmare să nu mă împotivesc, — dicea mama. Ne-am logodit și peste o săptămână era să ne cununăm“.

„GAZETA“ ieșe în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria

Pe un an 24 cor., pe săse lună

12 cor., pe trei luni 6 cor.

M-rii de Dumineacă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe săse

luni 10 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Dumineacă 8 fr. pe an.

Se prenumerează în tōte ofi-

ciale poștele din întră și din

afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov

Administratura, Piața mare,

Târgul Inui Nr. 30, etajul

I.; Pe un an 20 cor., pe săse lună

10 cor., pe trei luni 5 cor.

Cu dusul în casă: Pe un an

24 cor., pe săse lună 12 cor.

Pe trei luni 6 cor. — Atât abona-

mentele cătă și inserțiunile

sunt a se plăti înainte.

E clar deci — continuă „Alkotmány” — că Tisza n'a făcut pacea pe placul celor din Viena. Bate la ochi, că Tisza nu s'a presentat eri în audiență...

A doua greșală principală este, că Tisza și-a uitat, că și contele Khuen ajunsese odată la înțelegere cu Kossuth. Nu s'a gândit Tisza, că în opoziție mai sunt și oameni de aceia, cari nu-și capătă mandate din grația lui Kossuth, ci din încrederea poporului, ér poporul urșcesc din suflet guvernul-Tisza. Afară de acesta Tisza n'a ținut sămă de cerințele elementare ale împăcării. A stat de vorbă numai cu acel partid din parlament, a căruia desarmare o credea sigură. Pe ceilalți i-a considerat de nulă. A pătițo însă Tisza, căci tabloul ședinței de ați-i-a arătat, că cei pe cari fi socotesc nule, nu sunt nule....

De la expoziția de științe.

(Două discursuri.)

Am amintit, că la 21 Noemvrie v., Regele Carol a vizitat expoziția de științe din București, organizată de către „Asociația română pentru înaintarea și respândirea științelor”.

D-l Dr. Istrati, organizatorul expoziției, ținu un frumos discurs, în care după ce salută pe Rege și arată scopul organizației expoziției, urmăză astfel:

„...Expozițiile făcute cu rost sunt examenele de cugetare, pricepere și judecată ale societăților săi tărilor.

Fără ele, și mai ales în faze cu aceea, în cari ne aflăm noi, va fi peste puțină omenilor de bine de a pute să legifice și să îndrumze în mod serios, tot ce privește dezvoltarea noastră culturală și economică.

Trebue să ne cunoștem, acesta e prima condiție a progresului; atunci numai vom vedea mai clar părțile slabe, puterile noastre reale și vom pute indică remedii necesare.

Alt-fel vom perde nu numai un timp prețios, dăr vom compromite cele mai viabile interese ale tărui.

Se țimplinse, Sire, la 1906, opt-spredece secole, de când marele Traian cucerind Dacia-Felix, adusese Legiunea a XIII Gemina, și organiză astfel în mod hotărât această frumosă provincie, care în 107 fu definitiv alipită imperiului roman.

1800 ani, Sire, poporul român a suferit, a fost aproape considerat ca desființat și totuși el a supraviețuit furtunelor de nedescris ale invaziunilor barbare, cel lovea fără cruce, pe când se afla abia în prima fază a formațiunii sale, și tocmai când rămânea el și orfan de patria mămă, deorece Marele Imperiu cădea în ruină.

A trăit totuși; mai mult, a avut în urmă un mare rol față cu ultima invazie asiatică, aceea a Musulmanilor.

Tot la 1906 se țimplinse cea mai lungă domnie, Sire, de care s'a bucurat

neamul nostru vreodată după fericita domnie, atât de scumpă nouă, aceea a lui Stefan cel mare; se vor împlini, Sire, 40 ani de domnie a Majestății Văstre.

Tările-unite, căpătară independență în acest timp, și regatul român devine o țară cultă și un factor nu fără însemnătate în Europa; ér neamul nostru de pretutindeni caută cu încredere spre noi!

Acetea două mari fapte, Sire, caută să nu le uităm, trebuie să le sărbătorim.

Nu putem mai bine să arătăm lumei ce suntem, ce vomi, și că ne înțelegem misiunea la gurile Dunărei, decât sărbătorind 1800 ani de la începutul creației neamului și 40 ani de la realizarea, în mare parte, a idealului nostru.

E expoziție, care va pune în vedere munca noastră, munca fertilă și grea, pe mănușele noastre câmpii; munca prin care se pun în valoare văile, colinele și sănătul frumoșilor noștri munti; munca realizată de industria noastră crescândă; munca săvârșită în școalele și institutele noastre, va dovedi, să sperăm, tuturor, că suntem un popor conscient și priceput.

Faceți, Sire, ca sub puternica impulsione a voinei superioare și hotărâtă a Majestății Văstre, acăstă lucrare să se îndeplinească.

La 10 Maiu 1906, să se deschidă o Expoziție generală română în București. De la agricultură și pănă la artele frumoase, activitatea neamului în toate direcțiunile să se manifesteze.

In secțiunea „Etnografică” toți ai noștri, de ori unde vor fi ei, vor pute să arate cum sunt și ce produc.

Acăstă lucrare va încoronă în mod luminos parțea cea mai înaltă din domnia Majestății Văstre.

Din materialul adunat, din observațiile culese, din liniile trase în cunoștință de cauză, cu acăstă ocasiune, vom sci ce să facem în prezent și se vor inspira mai târziu fericiții urmașii ai Majestăței Văstre pentru priceputa conducere a destinelor tărui.

Pentru ca acăstă opera națională și economică să se facă conform cu vederile moderne, statul va căuta să o patroneze și ajute, lăsând particularilor însă inițiativa și dreptul de a se manifesta prin munca și pricepere.

Fericiti, Sire, de a vă vedea în mijlocul nostru, profităm de acăstă ocasiune spre a vă spune din totă inimă:

Să trăiți anii mulți și fericiți, Majestate!

Să trăiască Majestatea Sa Regina, iubită și alăsa noastră Suverană!

Să trăiască altețele lor regale Prințipele Ferdinand și

Principesa Maria;

Să trăiască Prințipele Carol și Prințipele Nicolae, dimpreună cu Prințipele Elisabeta și Maria.

Să pentru a răspunde și gândirei Văstre intime,

Sire, să dicem:

Trăiască universitatea noastră,

Trăiescă România!

Răgele binevoi a răspunde rostind următoarele cuvinte:

„Sunt fără recunoșcător pentru cuvântarea caldă cu care Mă salutăți pe pragul acestei expoziții, care a atras, cum am aflat cu placere, aprobarea generală. Sper că dorințele ce Mi esprimăți se vor pute sămplini în al 40-lea an al domniei Mele.

„Progresele însemnante săvârșite în toate ramurile activității noastre, într'un timp relativ scurt, au îndemnat pe bărbații cari s'au închinat cu rîvnă științelor, să arate ce pote produce o munca statornică și bine îndrumată. Privesc dăr cu o via satisfacție acăstă expoziție ca o întreprindere vrednică de laudă, și urez, ca ea să aducă rădele cele mai bune și să aibă o influență fericită asupra așeđmintelor noastre de cultură, ca și asupra dezvoltării economice a tărui. Trebuie să punem știința în serviciul agriculturii și industriei, și să ne simțim a le ridică asemenea la înălțimea unei adevărate științe.

„Sigur fiind, că silințele văstre vor fi pe deplin răsplătite prin marele avânt al tărui, mulțumesc tuturor cari au luat inițiativa acestei expoziții, pe care o voi vizita acum cu un deosebit interes.”

Școala din Somcuta-mare.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

De sub Cornășea, 6 Dec. 1903.

Domnule Redactor,

Biserica din Somcuta-mare, cu aspectul ei de catedrală, și școala, care de patru decenii, condusă de învățători harnicii, a răspândit atâtă lumină în aceste părți, sunt dovedi strălucitor de despre zelul și spiritul de jertfă, precum și despre înflăcărata iubire de lege și neam a inteligenței din Somcuta-mare.

Amintirea unui Paul Dragos, a lui Iosif Pop, foști epitropi ai bisericiei, va rămâne neștersă în inimile generațiunilor viitoare, cari cu recunoșință și pietate le vor pomeni numele, ca a unor bărbați, cari au creat așa dicând din nimică adăpost durabil altarului și au asigurat existența școlei amenințate de sute de primăjdii.

Opt-deci de mii de corone s'au cheltuit pentru pomposa biserică și peste 20,000 de corone cu zidirea școlei. Credem, că aceste sunt rezultate destul de laudabile de la o comună relativ mică, mai ales, décă comparăm ceea-ce s'a facut aici, cu ceea-ce ar fi trebuit să se facă și nu s'a facut în alte părți, ca d. e. în Gherla, unde nici pănă în diua de astăzi, când diocesa și-a serbat jubileul semicentenar, vasta diecesă n'are catedrală și trebuie să ne rușinăm de căte ori ne gândim la centrul diecesei noastre, că Armenii și calvinii și catolicii, o mână de omeni, toti își au bisericele lor pompöse, ér epis-

copul nostru trebuie să slugescă într'un paraclis.

Si creaționile cu cari se laudă Somcuteanii s'au realizat din inițiativa și sub conducerea înțeluită a inteligenței, fără ca poporul să simtă vr'o greutate. Décă n'ar fi fost inteligența, poporul român din Somcute și astăzi ar lăuda pe Domnul în biserică de lemn de lângă Căicana.

Nu e decât natural așa-dér, că urmașii acelei inteligențe, care a creat, se sfotreză a păstra cu gelosie ceea-ce le-a rămas moștenire și nu lasă una cu capul, ca curentele subversive să introducă în instituțiile confesionale anarchia și destrăbălarea. Socialismul d'abia s'a ivit la noi și deja își începe opera destructivă împotriva bisericiei și școlei. Suntem însă destul de bine informați asupra tendințelor, ce le urmăresc acest curent nenorocit și destul de energici, ca să nu ne lăsăm terorați de atacurile îndreptate contra patriului nostru național și bisericesc, ori sub ce firmă s'ar prezenta ele.

Acum să-mi dați voie, d-le Redactor, să vă spun demersurile ce s'au mai făcut în cunoscuta afacere a alegrei de invățător:

După ce unii dintre rudeniile lui Ioan Buteanu, care n'a intrunit majoritatea la alegerea de invățător, n'au fost mulțumiți, 7 înșă au cerut adunarea generală estra-ordinară, cu scop, ca să nimică aleagerea.

Adunarea estra-ordinară s'a ținut în 22 Noemvrie st. n., dăr partidul lui Ioan Buteanu nici în acăstă adunare n'a fost în majoritate, pentru că adunare generală a hotărât, că nu se ține de competență ei a lua la desbatere hotărârea Se-natului școlar, cu atât mai puțin s'a ținut de competență adunare generală de a nimici acea hotărâre, fiind că a hotărât peste decisiunile senatului școlar singur guvernul diecesan din Gherla este competent, unde hotărârea senatului școlar s'a trimis pentru aprobare.

După acăstă adunare generală, fiind că n'a decurs conform dorințelor socialiștilor, dintre dñeșii doi înșă, anume Alexiu Codre și Vasile Buteanu, doi proletari, cari n'au nici o palmă de pămînt și nici altă avere, au mers la Gherla, ca să ceară anularea alegerii. Ce vor fi isprăvit ei la Gherla, nu s'știe, dăr aprobarea alegerii nici pănă astăzi nu a venit.

Probabil, că guvernul diecesan condus de oportunist tot-déuna rău înțeles și rău aplicat, nu va aproba alegerea de invățător, și atunci anarchia se va incuba pentru vecie în Somcuta-mare, pentru că nici acăstă neînțelegere nu se întâmplă, décă guvernul diecesan în timpurile trecute, condus tot-déuna de un oportunist rău înțeles, nu făcea greșeli.

ambasadă. Înainte de a pleca înșă, se întorce agentul, care fusese trimis să urmărește pe Ida Springer: „Fata s'a dus direct la casa, unde spuse, că locuiesc mamă-sa. Pe tabloul ce se află sub pôrtă, este însemnat și numele văduvei Springer. Îngrijitorul, pe care l'am întrebat, mi-a comunicat, că în adevăr văduva Springer și flică-sa, Ida, locuiesc în acea casă.

Comisarul Winter dădu din cap și plecă la ambasadă. Ambasadorul, care era tocmai acasă, n'a stat nică un moment la îndoială, că acul din fotografie este identic cu cel furat. Tânărul din fotografie înșă fi era cu desevârsire necunoscut. Winter chemă pe îngrijitorul și îi arată fotografie. Deorece era de bănuit, că la spargerea de la ambasadă au luat parte persoane, cari cunoșteau locurile în palatul ambasadei, persoane, cari fuseseră mai năîntă în serviciu, ori industriași cari au lucrat la palat, ar fi fost posibil, ca îngrijitorul să-și aducă aminte de Tânăr. Însă îngrijitorul spunea, că nici-o dată n'a vădut acăstă mutră. Nică restul persoanelui: portar, servitor etc., n'au recunoscut portretul.

(Va urma.)

Ida Springer își făcă istoricul logodnei sale fără vr'o emoție deosebită.

„Va să dica nu cunoșteți mai de aproape pe acest Fritz Reichel? Séu ce mai scîti despre relațile lui?”

„Scu atâta, că lucreză ca mechanic și că e bine plătit.”

„Să mama d-vos tră nu s'a interesat de treoutul tînărului, nu s'a informat despre calitățile lui?”

„Mi-se pare, că nu. Cel puțin eu nu scu nimică.”

„Ecăsa!” dice Winter cu reproș. „Așa se fac astăzi căsătoriile. D-vos tră, ca logodnică nu simtă vr'o dragoste pentru dñeșul, cu tot ce este cu desevârsire necunoscut, dăr atâtă sciu, că o căsătorie n'ar trebui să se facă așa! Vă pot spune, că trebuie să fiți veselă, că nu v'ă pun gașit ou mai mult. O să vedem, pote vom da de urma lui.”

„Dăr eu n'am venit aici, să cer pe-

depșirea lui. Mama spunea, că i-se va fi înțemplat vr'un accident.”

„Bine, bine. Am înțeles. Lăsați fotografia aici și apoi vom mai vorbi peste câteva zile.”

Ida Springer ești cam intimidată din local, ér Winter se adresă la masa vecină, la care scrieau căi-va funcționari și dise: „Schulze: duceți-vă imediat după fată și să-mi raportați, décă în adevăr loivescă în casa, unde mi-a spus. Informați-vă exact despre dñeșa și despre mamă-sa. Aștept raport urgent.”

Apoi făci semn unui al doilea funcționar: „Veniți puțin la o parte să vă spun ceva.”

Funcționarul își întrepruse scrisul și se duse cu Winter la ferestra, ce dedea spre curte.

„Vă aduceți aminte, domnule colega, de furtul cel mare, ce s'a făptuit înainte cu căteva săptămâni la ambasadorul rusesc. D-vos tră ați fost însărcinat cu urmărea. Pe căt sciu eu, între obiectele furate se află un ac de cravată, despre care păgubașul spunea, că a fost de mare valoare. Acul acesta reprezinta o ancoră și o cruce, aşezată de-a curmeșu, ér la locul unde se întâlniau, era un brillant

mare. D'asupra ancorei și a crucei era corona imperială rusescă. Îmi aduc aminte, că am căutat la toți giuvaergii și la toțe institutele de amanetare, fără să găsim acul. Tocmai acum fusese la mine o fată, pe care ați vădut-o și care mi-a arătat fotografie logodnicului ei dispărut. Uite la fotografie acăsta. Cu toțe, că nu e prea bine executată, se poate observa, că tînărul are un ac de cravată, care semănă strănic cu acul furat. La lupa și te uită bine la acest ac.”

„In adevăr”, răspunse funcționarul, „asemănarea e frapantă. Scîti cine e acest Tânăr?”

„Nu e dintre vechii noștri criminali, căci atunci lăș cunoșce. Să vădă în odaia vecină, unde se află albumul criminalilor.”

Peste o jumătate de óră, Winter se întorce și dise: „N'am avut încă de a face cu el. Acuma ar fi bine să mergă vr'unul la ambasadorul rusesc, să-i arate fotografie și să-l întrebe, décă recunoscă acul. Vreți să vă însărcinați d-vos tră cu acăstă?”

Pentru ca să nu pătă dice guvernul decesan, că este criticat fără caușă, voițu-i duce înainte căteva fapte, cari s'au întîplat în anii trecuți aici în fostul Chioar.

Inainte cu căță-va anii murind preotul din Ciolt, de care se ținea și filiala Berchezóia, guvernul decesan a numit preot pe I. B. H. care să și instalat în bolt, dărăcând era să fie instalat și în local Berchezóia, poporul de acolo osăstat cu „horinca” și atât de un preot, care dorea să fie el acolo preot, a achis biserica și n'a lăsat să slugăescă pe preotul, numit în totă regula. Guvernul decesan în loc să stăruie cu energie într-un instalarea preotului, pe care el îl urmase, a cedat dorinței poporului atât, și numit preot chiar pe acela, care atât se poporul, și așa să lătiștă în popor creștină, că cine vră să fie preot, trebuie să rătăcească (ceea-ce se face de regulă cu horinca și alte mijloace nepermise) grația poporului și că numai acela poate isbândi, să va da contract poporului, că numai rețul cutare său cutare îl va lua pentru funcțiunile bisericesci. Șomcutenii auqind să în Berchezóia a triumfat voința poporului, îndată au mers căță-va la Gherla cu jale în contra protopopului din Șomcuta, I. S. acușându-l că a urcat stolele, ceea-ce nu era adevărat, pentru că protopopul n'a decât să se conformează usului de pănă atunci. Ce să intâmplat însă? De la Gherla s'a ordonat cercetare disciplinară, pentru efectuarea căreia s'a trimis un cănonic și un alt preot din centrul.

Comisiunea de anchetă trimisă din Gherla, n'a făcut însă nici o cercetare, n'a consultat alii martori, fără tot pe aceia, să umblaseră cu jalba și invocând voința Prea Sfintiei Sale a episcopului decesan, să silit pe protopopul I. S. să dea contract în scris, după cum au dorit acei, cără l'au părăsit.

Astfel fiind umilit protopopul trac-tual, poporul a rămas în convingerea, că la Gherla poporul poate să isbândescă cu certeza și vră. În urma aceasta, poporul a devenit atât de temerar, încât nu mai cunoște nici o autoritate. Chiar în Șomcuta, acum nu vră a asculta nici de intelligentă destul de numerosă care, după cum am arătat mai sus, are meritul nepernită pentru biserică și școală.

Ar fi timpul suprem, ca guvernul diecesan să se cugete, ce rezultate vor urma în ceea ce va veni, decă va continua și mai departe, cu oportunismul rău aplicat și va incuraja proletariatul contra tuturor acelora, cără au ce pierde.

Decă totă acestea și altele asemenea acestora nu se intâmplau, și decă guvernul diecesan cumpănea mai bine lucrurile și mai câștiga valoare decisiunilor sale, nu se intâmpla în Șomcuta ca poporul să se impotrivescă decisiunilor senatului școlar, precum nu s'a intâmplat niciodată de cănd stă școala din Șomcuta cam de 40 de ani.

Decă și acum va ceda dorinței socialistilor din Șomcuta — unde majoritatea locuitorilor și mai ales a acelora, cără sunt în mai bună stare să pe lângă susținerea școlii confesionale, — decă guvernul diecesan nu va aproba alegerea de învățător, atunci școala confesională se va nimi, pentru că atât inteligenta din Șomcuta-mare, cât și poporenii mai de frunte se vor retrage, adecă aceia cără sunt catorii și membri ai senatului școlar își vor da dimisia, și atunci socialistii vor triumfa.

Peregrinus.

Expoziția orașelor germane în Dresda. (Raportul primarului).

— Fine. —

(8)

Divizia VII. Administrația caselor și administrația financiară, inclusiv administrația imobilelor, a stabilitelor industriale comunale, a imobilelor exploataate imediat în folosul administrației comunale; precum și instituțiile comunelor referitoare la cassele de economii și instituțiile de împrumut. Aici ne-au interesat mai mult instalațiile industriale comunale. Grupul

acesta conținea obiecte expuse de către 7 orașe și stătea în legătură cu expozițiile speciale ale instalațiilor de gaz, apă și electricitate.

În expoziția specială a instalațiilor de gaz și apă au expus 21 orașe planuri și desemnuri asupra usinelor lor de gaz. Instalațiile moderne, pe care le-am văzut aveau de scop cu deosebită ventilație ireproșabilă a cuptorilor și caselor de aparate, o eliminare căt se poate de înaltă a fumului și vaporilor, precum și înlocuirea — pe căt e posibil — a lucrului manual prin lucru de mașină, ceea-ce se face prin zidirea de cuptore cu retorte, având retortele o poziție inclinată, și prin instalații de cărbuni și cocs etc.

Berlinul expuse numărătoare de proiecte pentru usina de gaz din nord-vestul orașului, ce a început acum să se zidescă. Acăstă usină nu se zidescă dintr-odată și este calculată spre a produce 250 milioane metri cubici de gaz pe an. Din Breslau erau expuse planurile celor trei usine cu un product anual de 21 milioane metri cubici.

Aici mai erau reprezentate orașele Mannheim, Düsseldorf, Charlottenburg, Mainz, Dresda și alte orașe. Nürnberg avea planuri și desemnuri despre usina de gaz cu apă, care va servi ca rezervă pentru usina de gaz cu cărbuni, proiectată să se zidi.

Mai departe văzut în acăstă expoziție specială aparate pentru măsurarea luminei și pentru analiza chimică a gazului și a apei, aparate de a aprinde la distanță etc. Orașele Aachen, Augsburg și altele său expus instalațiile lor în planuri și imprimate.

În expoziția specială a instalațiilor electrice erau expuse 27 de planuri. Afară de acestea se mai vedea o mulțime de obiecte referitoare la acăstă branșă. Aici se aflau următoarele grupuri:

1) Instalații comunale în regie comunală: Bielefeld, Breslau, Kassel, Köln, Darmstadt, Dortmund, Dresda, Düsseldorf, Duisburg, Elberfeld, Erfurt, Frankfurt a. M., Halle, Hanover, Königsberg, Mainz, Pforzheim, Stuttgart.

2) Instalații comunale cu regia dată în arăndă: Chemnitz, Charlottenburg, Plauen, Würzburg.

3) Instalații private cu regie privată, având concesiune pe timp îndelungat: Berlin, Hamburg, Leipzig, Magdeburg, Strassburg.

În grupul C. a diviziei acesteia se aflau expuse imobilele exploataate nu direct pentru administrația comună. Aici erau reprezentate 16 orașe Strassburg și Breslau posedând un considerabil complex de imobile.

Strassburg posedea 4600 ha., Breslau șepțe imobile comunale cu 4300 ha., și două imobile fundaționale în administrație comunale de 1400 ha. Proprietatea rurală este, fresce, dată în arăndă și numai unde este întrebuită pentru scopuri de dreptă se administreză de oraș. Pădurile însă sunt administrate peste tot în regie proprie. Acolo, unde scopuri culturale și higienice fac necesar, pădurile se administreză ca parcuri cum am văzut d. e. în parte la pădurea comună din Duisburg și Wiesbaden. — Breslau, Düsseldorf și Mannheim necesită pentru porturile lor mari areale. În Frankfurt a. M. 46% din teritoriul orașului este proprietatea orașului său a fundațiilor de sub administrația lui. Actualmente sunt 4200 ha. întrebuită ca parcuri, locuri de plantări, pădure și teren pentru agricultură.

Aceeași situație se constată în primăvara acăstă și în Mannheim și alte orașe. Aceste orașe vor să fie independente de speculațiunea privată și să aibă în totalitatea la dispoziție terenul necesar pentru problemele comunale, cără se largescă din ce în ce mai mult. Düsseldorf are la dispoziție un fond de 5 milioane de mărci destinate înmulțirii proprietății de pământ.

În grupul D. au expus 14 orașe imprimante, planuri etc. referitoare la cassele de economii și serviciul pentru împrumuturi. Este de observat, că instituțiile de împrumuturi liberăză de regulă și pe hârtii de valoare, ceea-ce la institutul nostru nu se face.

Divizia VIII. Registratura și aranjamentul de biourii, funcționarii etc., statistică și literatură forma încheierea firescă a expoziției orașelor. Aici se vedea, că serviciul funcționarilor și manipulațiunea însăși s'a dezvoltat așa, ca să potă birui cerințele moderne. Pe de altă parte statistică expusă a justificat renumele, de care orașele germane se bucură în acăstă privință.

A mai rămas de relevat expoziția industriașilor, care forma partea a două a

expoziției orașelor, completându-o pe acăstă prin faptul, că nu s'au expus aici decât produse proprii și anume produse, cără servesc la instalațiile comunale și la dezvoltarea orașelor.

In partea acăstă a expoziției au expus 400 de firme de acelea, cără își expuse în parte produsele lor în expozițiile speciale.

Aici era reprezentată ramura maginilor și a construcțiilor. Din domeniul special al instalațiilor igienice-tehnice în casă și curte erau reprezentate 30 de firme. Electricitatea și electro-tehnica cu articolele ei necesare era bine reprezentată.

Articolele din domeniul gospodăriei casnice, obiectele privitoare la higiena strădărilor, a firmelor sanitare, cele din domeniul fizical și chimic — erau și ele expuse. Articolele de scris și de birou, obiectele de școală și aparatele de gimnastică încă nu lipsiau.

Afară de expozițiile speciale amintite deja, mai erau și altele, ca: expoziția specială a cartelului german pentru certificarea muncei, a cartelului german pentru forurile industriale și a firmelor de grădinărie din Dresda, pe care le relevăm aici pentru că raportul nostru se fie complet.

Din expunerile de până acumă, cără având în vedere securitatea potrivită unui raport, nu aveau altă înțeță, decât a oferi un resumat asupra expoziției orașelor germane, reiese fără îndoială bogăția și înaltă valoare a acestei expoziții.

Valoarea acăstă se manifestă la nisice funcționarii administrației prin aceea, că orizontalul lor se largescă în mod considerabil și li se ofere ocazie a cunoașterii necesitățile și instalațiile orașelor moderne pornite pe calea progresului, din care cauză este foarte nimerită ideea, de a trimite la asemenea expoziții funcționarii administrației.

Subsemnată își încheie raportul cu rugămintea, ca On. magistrat să binevoiește a-l prezenta On. reprezentanțe comunitare cu propunerea, ca:

1) On. reprezentanță comunală să ia la cunoștință acest raport și

2) Să lase subsemnatului primar latitudinea, ca în toate casurile, în care pe baza experiențelor făcute se va ivi necesitatea unor ameliorări său reforme, din să ia inițiativa pentru realizarea acestora.

F. Hiemesch, F. Graef,
primar. prim-notar.

SCIRILE DILEI.

— 24 Noemvrie v.

Nou guvern în Bosnia. „Fremdenblatt“ scrie, că feldmareșalul baron d'Albari, comandantul primului corp de armată din Cracovia, a fost numit guvern civil și militar al provinciilor ocupate Bosnia și Herțegovina, în locul generalului baron d'Appel, admis la retragere.

Socialiștii și sufragiul universal. Socialiștii din Budapesta au ținut Dumineca după amiază un meeting în Tattersaal sub președiul lui Iacob Weltner. Unul dintre oratori vorbind despre desarmarea obstrucției, a dispus, că partidul koșutist a comis o trădare politică. Cu deosebire asupra a fost atacat Fr. Kossuth. Oratorul încheie cu un apel adresat celor de față, de a nu se odichni până nu vor elupta sufragiul universal. Socialiștii în număr de mai multe mii, au ținut apoi o procesiune demonstrativă proferând strigăte injurișoase la adresa lui Kossuth.

Kossuth și „sau pus în grevă“. Ședința de Lună a dietei a scos la ivălă un lucru interesant. Tote băncile stângiei estreme erau gole, nicăi un deputat din partidul lui Kossuth nu era present. Un hătră bun de glume dicea, că kossuthiștii, după împăcarea cu Tisza, „sau pus în grevă“.

Complot macedonean. Din Craiova i-se scrie „Terei“: Sentinela postată în dreptul ostrovului Chichinete, din portul Calafat, observând că o barcă în care erau doi indivizi căuta să se apropie pe furis de țerm, bănuind ceva, a făcut somațiile legale. Văzând că barca aceea voia să se reîntoarcă, a tras patru focuri de pușcă, omorind pe unul și răind de moarte pe al doilea individ. Dându-se alarmă au sosit și ceilalți soldați din pișchet, cără au tras barca la țerm. Făcându-

se perchiștiile acelor indivizi, s'a găsit asupra lor mai multe acte compromisore, din cari rezultă că s'ar fi proiectat un nou omor politic de către comitetul macedonean. Interrogat cel rămas în viață, n'a voit să respundă nimic. Procurorul Virgil Broșcărescu împreună cu căpitänul portului Calafat au fost delegați a face anchetă la fața locului.

Căsătorie. Agnes Cristea și Dr. George Măcelar, căsătoriți. Sibiu, Noemvrie 1903.

Mulțumire publică. Rog pe toți acei, cără prin scris, său personal au fost atât de buni a-și exprima condolențele lor, și a mă consola pentru morțea mult iubitului meu soț, să binevoiește a primi pe acăstă cale mulțumită din partea întregii familii. Turda, 7 Decembrie 1903. Văd. Nina Codarcea, născ. Cassian.

Bătaie în scuștina sârbescă. Din Belgrad se serie, că în ședința de Lună a scuștinei s'a întemplat un scandal. Katic Sima a atacat violent pe Dr. Vesnics, numindu-l aventurier politic. Vesnics sări din locu-i și mergând la Katic a împinsă pe obraz. Katic înjură pe agresorul său și voi să-l lovescă și el. Atunci căță-va deputați interveniă și despartiră pe deputații bătauși.

Marea în Venetia. Se anunță din Venetia, că marea, în timpul fluxului complet, împinsă de un vînt furios, a inundat o mare parte a orașului. La amiază circulația era imposibilă. Spectacolul ce ofereau gondolele, îngrămadite chiar în piața San-Marco, era caracteristic.

De la societatea de patinajiu. Eri s'a făcut, conform statutelor, sortirea pe 1903 a biletelor de acții pentru zidirea de casă a societății de patinajiu, în număr de 12. Au ieșit următorii numeri: 19, 22, 23, 48, 67, 96, 138, 148, 196, 197, 208, 297. Posesorii acestor numeri sunt rugați să-i rescumpăra la d-l cassier al societății, Fritz Jacobi la cassa de economii (Kronstädtler allgem. Sparkassa) în timpul orelor de oficiu, până la 15 Decembrie. Conform statutelor la acăstă dată speră fructificare ulterioară a biletelor ieșite la sorti.

Un palat regal desgropat. În satul Tsesar, aproape de Mykenae, s'au făcut nisice săpături, cără au dat rezultate bune. S'au desgropat ruinele vechiului oraș Asine. Zidurile acropolei sunt bine conservate și părță semnele arhitecturii din perioada mykeniană. S'au descoperit mai departe trei incăperi ale palatului, pe părții căror se văd nisice picturi destul de bine conservate. S'au găsit și morminte boltite și hârburi de vase.

Un salt mortal urmat de moarte. Unei domne frumoase, cunoscută în lumea elegantă din Berlin, i-a venit capriciul să se producă în circul Busch în vestitul salt mortal pe velociped, însă a căzut și și-a sdobrit craniul. Ea a murit.

ULTIME SCIRI.

Budapest, 8 Decembrie. Se anunță, că ministrul comun de răsboiu a dat ordin tuturor comandanților de regiment, ca pe diua de 20 Decembrie să concedieze din serviciul activ pe soldații, cără au înplinit anul al treilea.

Seghedin, 8 Decembrie. Adăi s'a inaugurat aici cu mare alăuț „Kulturgylet“ din Ungaria de Sud. President a fost ales fișpanul Ronay, președintele onorari contele Apponyi, episcopul Dessewffy, arhiepiscopul din Calocea Csaszka, arhiațatele Fehér Ipoly din Panonhalma, episcopii titulari Dr. Varady și Nemeth și alții. În direcția novei societăți de maghiarișare au fost aleși 180 membri. Comitetul executiv are 300 membri. Ca sediu al societății a fost proclamat Seghedinul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

**Dela „Tipografia A. Mureșanu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adaugă pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Tragedia Calvarului de abat Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din Blași. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.

Românii Secoleni. Cauzele decadentei lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertație de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afin dela Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„Considerațiunii istorice asupra asociațiunii poporelor și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Cîineu profesor în București. Prețul 2 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea Sătenului, novele de Em. Părăeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

In vîltore novele și impresii de Vlăduță, cor. 1.20 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimiei“, Anul I. făz de cunoștințe folositore de prof. I. Moisillegat în păreți tarif costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre printul Ahmed al Kamel său Pribegieul îndrăgostit Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suci. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chinuturi de cari strigă fe-
ciorii în joc, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopți de érnă novele pentru popor, de George Simu. Contine novele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vreo 60 de poesii glumete. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schite din Italia de Teodor Bule. prețul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintiri din Grecia de Teodor Bule; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poesii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognariu. Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

Versuri de dor, adunate din poetii români de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comedie într'un act de A. Kellner localizată de I. Em. Boianu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

Tiganii, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poesii istorice și morale spre excitaarea gustului de citit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

Cuvinte de aur său invățătură înțelepte date de un părinte fiului său. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplat. Cu permisiunea prea Venerabilui Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Escursiuni pe muntele Terei Bârsei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceci“ până dincolo de „Negoiul“. Descooperiri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și tera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Dr. Iosif Fraporti prelucrată de Ioan Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

Din trecutul Silvaniei. Legenda de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Millian român. Nenuccia sfânt. de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popei. Facerea Joitei. O dragoște a veacului. Rochia Catitei. Amedeo Madini. Din viața tristă Dupa natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

— „Sgârcitul Pocăit“ piesă teatrală poporala în 2 acte pentru sărbătoarea Nașcerii Domnului de Gheorghe Oprea. O recomandăm în atenția celor invățători, fiind foarte potrivită a se preda odată cu aranjarea pomului de Crăciun pentru ajutorarea copiilor săraci cu haine și alte lucruri folositore. Se afișă de vândare la autorul în O. Tohan și la tipografia A. Mureșanu în Brașov. Prețul 20 fil cu porto cu tot.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Decembrie n. 1903.	
Renta ung. de aur 4%	118.70
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. cail. fer. ung. în aur 3½%	90.75
Impr. cail. fer. ung. în argint 4%	98.25
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	95.50
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	208.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	164.75
Renta de hârtie austriacă	160.55
Renta de argint austriac	100.40
Renta de aur austriac	120.70
Rente de corone austriacă 4%	106.55
Bonuri rurale ungare 3½%	92.95
Losuri din 1860	156.10
Acești de ale Băncii austro-ungare	16.15
Acești de ale Băncii ung. de credit	771.25
Acești de ale Băncii austriac de credit	688.25
Napoleondori	19.03
Mărți imperiale germane	117.10
London vista	239.62½
Paris vista	95.15
Note italiene	95.25

Salonul de resturi, Strada negră Nr. 35.

A nu trece cu vederea!

Avem onoarea a aduce la cunoștința Onor. public, că pentru **SESONUL de ÉRNĂ a sosit un transport nou de resturi de mărfuri de lânărie** din cele mai moderne, pentru rochii de Dame și haine bărbătesc și a. ca:

Mătăsării. Bluse negre și colorate, Flanele de calitate forte fină, Stofe de doliu de tôte prețurile, Barchent, Flanele de Tennis, numai I-a calitate bună.

Onor. Dame sunt rugate în interesul lor propriu a se edresa în casă de lipsă, cu totă încredere la noi, asigurând un serviciu real, cu mărfuri ieftine și solide.

Cu totă stima

RESCHNER & SCHWARTZ.

Salonul de resturi, Strada negră Nr. 35.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg. a XXIII. Loterie de stat c. r. pentru scopuri de binefacere comune militare.

LOTERIA acesta unică în Austria legal concesionată,

contine: **19.382 câștiguri în bani gata** Suma totală corone **512,880.**

Câștigul principal

200.000 Corone bani gata.

Tragerea urmăză irevocabil la 17 Decembrie 1903.

Un los costă 4 corone.

Losuri se capătă la secția loterilor de stat în Viena III Vordere Zollamtstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafici, la oficile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafă etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Dela Direcția c. r. a loteriei.

Sectia loteriei de stat.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. în Brașov Valabil din 1 Octombrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Sibiu: pesta:

- I. Trenul mixt la ora 5·20 min. dimin.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6·2·45 m. p. m.
- III. Trenul de persoane la ora 8·13 min. séră.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10·26 m. séră.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3·55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11·40 m. a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6·50 séră.* (* Circula numai pâna în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorhei și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de persoane la ora 5·25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8·45 min. a. m.* (* au legătură pâna la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de persoane la ora 2·50 m. p. m. (ce vine la Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de persoane la ora 10·01 m. séră.* (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeu)

- I. Trenul mixt la ora 9·2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5·25 min. p. m.

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 5·07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7·50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6·2·9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 9·27 min. séră.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul acc. la ora 2·18 min. p. m.
- II. Trenul mixt la ora 9·18 min. séră.
- III. Trenul de persoane la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren de persoane la ora 7·41 min. dim. (care circula numai dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorhei și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8·25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
- II. Trenul de persoane la ora 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la ora 6·10 m. séră.*
- IV. Tren de persoane la ora 10·01 m. séră. (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeu)

- I. Trenul mixt la ora 7·02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1·07 min. p. m.

cara crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Transilvaniei“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

ANUNCIURI
(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei
administratiuni. În casul pu-
blicării unui anunț mai mult
de odată se face scădément,